

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců JUDr. Ing. Venduly Sochorové a JUDr. Petra Polácha ve věci

žalobkyně: **N. H. T.**
st. příslušnost Vietnamská socialistická republika
zastoupena zákonnou zástupkyní D. T. H.
st. příslušnost Vietnamská socialistická republika
zastoupena advokátem Mgr. Markem Sedlákem
sídlem Příkop 8, Brno

proti
žalovanému: **Velvyslanectví České republiky v Hanoji**
sídlem 13 Chu Van An, Hanoi, Vietnam

o žalobě proti usnesení žalovaného ze dne 24. 10. 2017, č. j. 3513/2017-HANOI-II

takto:

- I. Usnesení Velvyslanectví České republiky v Hanoi ze dne 24. 10. 2017, č. j. 3513/2017-HANOI-II, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 11 228 Kč, a to k rukám advokáta Mgr. Marka Sedláka, sídlem Příkop 8, 602 00 Brno, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Usnesením ze dne 24. 10. 2017, č. j. 3513/2017-HANOI-II (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalovaný rozhodl o nepřijatelnosti žádosti žalobkyně o udělení trvalého pobytu za účelem soužití rodiny, a to z důvodu, že si žalobkyně v rozporu s § 169h odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), nesjedнала předem termín k podání žádosti a že její žádost nebyla v rozporu s § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců podána osobně. Žalovaný v napadeném rozhodnutí s odkazem na § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců dále konstatoval, že z důvodu nepřijatelnosti žádosti řízení o ní není zahájeno a na žádost se hledí, jako by nebyla podána.

II. Obsah žaloby

2. Žalobkyně v projednávané žalobě nejprve vymezila skutkový stav věci a namítla, že usnesení, resp. tvrzení žalované, že si cizinec předem nesjednal termín k podání žádosti, ačkoli tato povinnost je zastupitelským úřadem stanovena § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, je nepřezkoumatelné a v celém textu usnesení není nijak blíže odůvodněno. Termín k podání žádosti měla zákonná zástupkyně žalobkyně sjednat (byť k podání žádosti o vízum), neboť bez sjednání termínu by nebyla v úředních hodinách vpuštěna do vnitřních prostor žalovaného.
3. Žalovaný není oprávněn žádost posoudit jako nepřijatelnou podle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců z důvodu nesjednání termínu pro osobní podání žádosti. Žádost je nepřijatelná pouze v případě, že cizinec nedodrží způsob sjednání termínu pro podání žádosti stanovený zákonem. Zákon o pobytu cizinců však žádný způsob sjednání termínu pro podání žádosti neupravuje; ustanovení § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců je proto obsoletní.
4. Dále žalobkyně namítla, že registrace prostřednictvím systému Visapoint (tato povinnost registrace byla zveřejněna na úřední desce žalovaného) není zákonem o pobytu cizinců vyžadována jako způsob sjednání termínu osobního podání žádosti. Žalovaný na úřední desce nesprávně informuje, že tato povinnost vyplývá z § 169f zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně se opakovaně marně pokoušela registrovat prostřednictvím právního zástupce v systému Visapoint poté, co uvedená informace byla dne 23. 8. 2017 zveřejněna na úřední desce žalovaného. Systém jí vždy odpověděl, že žádné termíny nejsou volné a že se má o registraci pokusit později. Je tedy zřejmé, že žalovaný na své úřední desce zveřejnil způsob sjednání termínu pro podání žádosti prostřednictvím systému Visapoint, který není stanoven zákonem a který registraci fakticky neumožňuje. Zákonná zástupkyně žalobkyně proto dosáhla vpuštění do prostor žalovaného na základě registrace k podání žádosti o krátkodobé schengenské vízum.
5. Nepřezkoumatelné je rovněž tvrzení žalovaného, že žádost je nepřijatelná, nebyla-li podána osobně. Zákonná zástupkyně žalobkyně byla před vstupem do prostor žalovaného zkontrolována totožnost podle cestovního dokladu. Její totožnost byla zkontrolována i na podací přepážce při samotném podání žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu. Žalovaný měl správně o jednání spojeném s podáním žádosti sepsat protokol podle § 18 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, který by postavil najisto, jaké osoby byly podání žádosti osobně přítomny a jaký byl průběh podání žádosti.

6. Žalobkyně proto navrhla, aby soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil žalovanému k novému projednání.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že usnesení podle § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců nesplňuje náležitosti rozhodnutí podle § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“). Není konstitutivním rozhodnutím, proto nepodléhá soudnímu přezkumu. Napadené usnesení nezakládá, nemění, neruší ani závazně neurčuje práva a povinnosti žalobkyně. Žaloba je tak nepřijatelná podle § 68 odst. 1 písm. e) s. ř. s.
8. Pokud by žaloba byla shledána přípustnou, žalovaný poznamenal, že podle § 169f zákona o pobytu cizinců je žadatel povinen sjednat si termín osobního podání žádosti způsobem, který zastupitelský úřad zveřejní na své úřední desce. Ustanovení § 169d odst. 2 zákona o pobytu cizinců pak definuje osobní podání žádosti jako úkon žadatele, při kterém se žadatel osobně dostaví ke správnímu orgánu, u kterého má být žádost podána, a osobě přímo se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu určené k přijetí žádosti podá žádost v době určené pro jednotlivé druhy a účely pobytových oprávnění, a to ve formě a způsobem, který stanoví zákon. Podle § 169h odst. 1 písm. a) téhož zákona je žádost nepřijatelná, pokud si cizinec předem nesjednal termín podání žádosti o udělení dlouhodobého víza nebo žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu způsobem stanoveným zákonem o pobytu cizinců.
9. Pokud tedy má být žádost podána osobně v době určení pro jednotlivé druhy a účely pobytových oprávnění a je-li zároveň stanovena povinnost sjednat si za účelem osobního podání žádosti termín, je zřejmé, že tato povinnost je splněna pouze tehdy, zaregistroval-li se žadatel pro druh a účel pobytového oprávnění, který skutečně zamýšlí podat.
10. K námitce žalobkyně ohledně nesplnění registrační povinnosti žalovaný uvedl, že podle § 169f zákona o pobytu cizinců je žadatel povinen předem sjednat termín osobního podání žádosti o udělení dlouhodobého víza nebo žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu způsobem, který zastupitelský úřad zveřejní na své úřední desce. Je zjevné, že zákon zcela jednoznačně stanoví způsob sjednání termínu osobního podání žádosti, a to tak, že určení konkrétního způsobu ponechává na zastupitelském úřadu. K tomu žalovaný odkázal na důvodovou zprávu k zákonu o pobytu cizinců a na judikaturu Nejvyššího správního soudu (zejm. rozsudek ze dne 24. 1. 2018, č. j. 6 Azs 324/2017 – 32).
11. Co se týče osobního podání žádosti, žalovaný dodal, že pokud termín nebyl platně sjednán, tj. nebyla splněna registrační povinnost, je pro účely podání žádosti pro určitý druh a účel pobytového oprávnění potřeba na žadatele hledět, jako by osobně nebyl přítomen, byť by se fyzicky nacházel v prostorách zastupitelského úřadu. Opačný výklad by zcela popřel účel, který je sledován povinností sjednat si předem termín osobního podání žádosti.
12. Ze shora popsaných důvodů žalovaný navrhla, aby soud podanou žalobu zamítl.

IV. Ústní jednání

13. Na žádost žalovaného soud věc projednal při ústním jednání dne 13. 11. 2019.

14. Zástupce žalobkyně se z jednání omluvil. Zástupce žalovaného zdůraznil, že nesouhlasí s judikaturou Nejvyššího správního soudu týkající se tzv. nouzového způsobu podání žádosti. Špatná situace vznikla převisem poptávky nad kapacitou zastupitelského úřadu. Pokud žalobkyně vstoupila na zastupitelský úřad v úředních hodinách pro podání Schengenského víza, nelze její žádost o trvalý pobyt věcně posoudit. Navrhl proto, aby soud žalobu zamítl.
15. Soud konstatoval obsah soudního a správního spisu. Dokazování prováděno nebylo, neboť účastníci řízení žádné důkazy nenavrhli a ani soud ze své vlastní vůle nehodlal dokazování doplňovat.

V. Posouzení věci soudem

16. Soud přezkoumal usnesení žalovaného v mezích uplatněných žalobních bodů. Ověřil přitom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného.
17. Soud dospěl k závěru, že **žaloba je důvodná**.
18. Úvodem lze poznamenat, že v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu je usnesení podle § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. Ochrany proti němu se proto lze domáhat prostřednictvím žaloby proti správnímu rozhodnutí (srov. rozsudky NSS ze dne 16. 5. 2018, č. j. 6 Azs 82/2018-19, či ze dne 15. 8. 2018, č. j. 4 Azs 150/2018-35).
19. V posuzované věci jde o řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, žalovanou stranou je ze zákona správní orgán, který napadené usnesení, proti němuž není přípustný opravný prostředek, vydal (§ 69 s. ř. s.). Napadené usnesení, jehož zrušení se žalobkyně domáhá, vydalo v souladu se svou zákonnou kompetencí pro žádosti podané na tomto zastupitelském úřadě Velvyslanectví České republiky v Hanoji. Z uvedeného vyplývá, že v řízeních o zrušení usnesení o nepřijatelnosti žádosti je pasivně legitimováno Velvyslanectví České republiky v Hanoji, nikoliv Ministerstvo zahraničních věcí (viz body 43 až 47 citovaného rozsudku č. j. 4 Azs 150/2018-35).
20. Co se týče včasnosti podané žaloby, podle žalobního tvrzení byl stejnopis usnesení doručen žalobkyni 4. 12. 2017. Žaloba byla u soudu podána 28. 12. 2017. Platí přitom, že podle § 172 zákona o pobytu cizinců musí být žaloba podána do 30 dnů od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni nebo ode dne sdělení jiného rozhodnutí správního orgánu. Vzhledem k tomu, že správní spis informaci o okamžiku doručení napadeného usnesení žalobkyni neobsahoval a ani v tomto smyslu přes výzvu soudu nebyl při ústním jednání doplněn, soud vycházel z tvrzení žalobkyně ohledně okamžiku doručení napadeného usnesení obsaženého v žalobě a žalobu posoudil jako včasnou (viz shora citovaný rozsudek č. j. 6 Azs 82/2018-19).
21. Podmínky pro věcné projednání žaloby tak byly v daném případě splněny. Soud se proto zabýval námitkami uplatněnými v žalobě.

V. A) Námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí

22. Vzhledem k tomu, že žalobkyně v podané žalobě uplatnila námitku nepřezkoumatelnosti, soud se nejprve zabýval otázkou, zda je napadené rozhodnutí způsobilé soudního přezkumu. Případná nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí (ať už pro jeho nesrozumitelnost či pro nedostatek důvodů) by totiž byla vadou natolik závažnou, k níž je

soud povinen přihlížet z úřední povinnosti a pro kterou by muselo být rozhodnutí žalovaného zrušeno podle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2004, č. j. 5 A 157/2002-35).

23. Podle žalobkyně je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné v tvrzení o nepřijatelnosti žádosti spočívající toliko ve formulacích „cizinec si předem nesjednal termín k podání žádosti, ačkoliv tato povinnost je zastupitelským úřadem stanovena - § 169h odst. 1 písm. a) zák. č. 326/1999 Sb.“ a „žádost nebyla podána osobně - § 169h odst. 3 zák. č. 326/1999 Sb.“
24. K požadavkům na odůvodnění záznamu o usnesení, jímž byla žádost shledána nepřijatelnou, se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 11. 2018, č. j. 6 Azs 289/2018-21. Konstatoval, že „tento záznam má formulářovou podobu – obsahuje předtištěné důvody nepřijatelnosti podle § 169h odst. 1 a odst. 3 zákona o pobytu cizinců, u nichž [žalovaný] pouze vyznačil, který z nich byl v konkrétním případě žalobkyně naplněn. [Žalovaný] tedy učinil výrok usnesení „žádost je nepřijatelná“ na základě toho, že si žalobkyně předem nesjedнала termín k jejímu podání a nepodala ji osobně. Takového odůvodnění považuje Nejvyšší správní soud vzhledem ke specifické povaze usnesení o nepřijatelnosti žádosti podle § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců za zcela dostatečné. [Žalovaný] přesvědčivě namítl, že neexistují žádné další okolnosti, které by bylo možné do odůvodnění takového rozhodnutí zahrnout. Žalobkyně si totiž buď termín k podání žádosti předem sjedнала, či nikoli. Stejně tak žádost buď podala, nebo nepodala osobně. Jde o skutečnosti, které jsou zřejmé již při podání žádosti, žalobkyně se k nim nemusela nijak vyjadřovat a stěžovatel v tomto směru nevedl žádné dokazování. [Žalovaný] tedy nemá, co do usnesení o nepřijatelnosti žádosti uvést jiného, než že žalobkyně si termín k podání žádosti předem nesjedнала a nepodala ji osobně. Žalobkyně může takové závěry pochopitelně zpochybňovat, posuzování takto ložených námitek se však již bude pohybovat v rovině zákonnosti (správnosti) rozhodnutí žalovaného, nikoli jeho přezkoumatelnosti“.
25. Vzhledem k tomu, že závěry citovaného rozsudku jsou plně aplikovatelné na právě projednávanou věc, lze napadené rozhodnutí – s ohledem na jeho formulářovou podobu (předtištěné důvody nepřijatelnosti žádosti podle § 169h odst. 1 a 3 zákona o pobytu cizinců) – považovat za odůvodněné. Napadené usnesení, byť v omezené míře, obsahuje důvody vysvětlující jeho závěry (ke stejnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud mimo jiné též v rozsudcích ze dne 30. 1. 2019, č. j. 4 Azs 320/2018-64, nebo ze dne 28. 3. 2019, č. j. 4 Azs 417/2018-37).
26. Námitka nepřezkoumatelnosti napadeného usnesení tedy není důvodná.

V. B) Námitka nesprávného posouzení nepřijatelnosti dle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců
27. Žalobkyně dále uváděla, že žalovaný nebyl oprávněn posoudit žádost jako nepřijatelnou podle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců z důvodu nesjednání termínu osobního podání žádosti.
28. Podle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců je žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nepřijatelná, jestliže si cizinec předem nesjednal termín podání žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu způsobem stanoveným tímto zákonem.
29. V posuzované věci žalobkyně byla povinna sjednat si předem termín pro osobní podání žádosti o povolení k trvalému pobytu za účelem soužití rodiny podle § 169f zákona o pobytu cizinců, a to „způsobem, který zastupitelský úřad zveřejní na své úřední desce“. Nelze

tedy přisvědčit žalobní námitce o absenci zákonné úpravy, která by řešila způsob sjednávání termínů pro podávání žádosti. Zákonem stanoveným způsobem ve smyslu § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců je právě způsob definovaný v § 169f zákona, tedy způsob, který zastupitelský úřad zveřejní na své úřední desce. Pokud by zákonodárce měl v úmyslu v zákoně detailně konkretizovat způsob sjednání termínu osobního podání žádosti, pak by předmětné ustanovení muselo znít zcela odlišně. Současná právní úprava vychází z nutnosti reálného posouzení specifických podmínek každého zastupitelského úřadu. V daném případě žalovaný prostřednictvím své úřední desky zveřejnil způsob sjednávání termínů pro osobní podání žádosti prostřednictvím systému Visapoint.

30. Co se týče otázky zákonnosti vysloveného důvodu nepřijatelnosti podle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, soud odkazuje na závěry rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu vyslovené v rozsudku ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, publ. pod č. 3601/2017 Sb. NSS, týkající se tzv. nouzového způsobu podání žádosti. Rozšířený senát konstatoval, že způsob „nouzového“ podání žádosti je obecně vzato nežádoucí, avšak je jedinou účinnou obranou žadatele před nezákonným jednáním veřejné správy spočívajícím v tom, že mu neposkytne v přiměřené lhůtě možnost podání žádosti postupem zákonem standardně předpokládaným. Za takovýchto podmínek je nutné na žádost nahlížet jako na účinně podanou. Rozšířený senát dále konstatoval, že *„[j]e na veřejné správě, jakým způsobem ‚technicky‘ uspořádá vyřizování žádostí o nejružnější pobytová oprávnění tak, aby byla schopna je za přiměřených nákladů zvládat. Musí však v každém případě umožnit žadatelům takové žádosti v přiměřeném časovém horizontu a lidsky důstojným způsobem podat. Je na veřejné správě, zda ke splnění tohoto úkolu využije informační technologie, vícestupňovou proceduru posuzování žádostí, prvky náhodného výběru, nástroje ekonomické regulace (správní poplatky v citelné výši) anebo kombinaci některých z těchto či jiných nástrojů. Zvolené nástroje však musí být založeny na racionálních a férových pravidlech a umožňovat průběžnou i následnou kontrolu toho, že nejsou zneužívány či používány svévolně“*.
31. Přestože výše uvedené závěry byly rozšířeným senátem učiněny před nabytím účinnosti (15. 8. 2017) novely zákona o pobytu cizinců provedené zákonem č. 222/2017 Sb., má soud za to, že tato skutečnost neznamená, že by z těchto závěrů nebylo možné v posuzované věci vycházet. Závěry rozšířeného senátu ve vztahu ke způsobu podání žádosti o pobytová oprávnění jsou obecně platné a je k nim třeba přihlížet při interpretaci relevantní právní úpravy v zákoně o pobytu cizinců (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 6. 2019, č. j. 1 Azs 92/2019-49).
32. Účinností výše citované novely byla včleněním § 169f do zákona o pobytu cizinců svěřena zastupitelským úřadům pravomoc stanovit způsob, jakým je cizinec povinen sjednat si termín pro osobní podání žádosti. Žalovaný jako způsob pro splnění registrační povinnosti stanovil registraci přes systém Visapoint.
33. Jak bylo výše uvedeno, obdobně jako ve výše citovaných věcech posuzovaných rozšířeným senátem, ze správního spisu soud zjistil (viz č. l. 20-24 soudního spisu), že žalobkyně se opakovaně (deseti pokusy v měsíci říjnu 2017 – ve dnech 6. 10., 9. 10., 10. 10., 11. 10., 13. 10., 15. 10., 18. 10. a 23. 10.) snažila registrovat k podání žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu. Žádné termíny pro podání žádosti však nebyly k dispozici. Je tak zřejmé, že jí nebylo umožněno podat žádost postupem zákonem standardně předpokládaným a že žalobkyní zvolený způsob podání žádosti (registrace k podání žádosti o Schengenské vízum namísto podání žádosti o dlouhodobý pobyt) je oním

„nouzovým“ způsobem, který je sice obecně vzato nutno považovat za nežádoucí, na druhou stranu zároveň tvoří jedinou účinnou obranu žalobkyně před nezákonným jednáním veřejné správy spočívajícím v tom, že žalobkyni neposkytl v přiměřené lhůtě možnost podání žádosti postupem zákonem standardně předpokládaným (viz rozsudek č. j. 10 Azs 153/2016-52).

34. Soud proto uzavírá, že žalobkyní deklarovaná a doložená nemožnost získat registraci k termínu podání žádosti o trvalý pobyt prostřednictvím systému Visapoint, doložená opakovanými marnými pokusy, je důvodem pro uznání žádosti podané za pomoci následně zvoleného „nouzového“ způsobu zajištění si termínu k podání žádosti jako účinně podané (k obdobným závěrům dospěl Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 18. 7. 2019, č. j. 31 A 358/2017-64)..
35. Opačný přístup by znamenal zneužití praktické nemožnosti registrace termínu pro osobní podání žádosti na úkor žalobkyně, již by nebylo možné zaručit, zda vůbec někdy získá termín pro registraci žádosti. Žalobkyni by se mohlo podařit registrovat prostřednictvím systému Visapoint a získat termín pro podání žádosti např. za několik měsíců, let, či dokonce nikdy. Žalovaným nastavený proces objednávání v tomto případě vedl k faktickému znemožnění žalobkyni podat osobně žádost o pobytový titul v přiměřené době. Jelikož již tato skutečnost je důvodem pro zrušení napadeného usnesení, nezkoumal soud dále, zda se jednalo pouze o selhání stanoveného způsobu registrace v konkrétním případě, nebo systémový nedostatek obecně znemožňující podávání žádostí o pobytový titul lidsky důstojným způsobem a v přiměřené době.
36. Na základě výše uvedeného je nezbytné žádost žalobkyně, přestože byla podána „nouzovým způsobem“, považovat za řádně podanou. Posoudil-li žalovaný žádost nepřijatelnou podle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, postupoval v přímém rozporu s výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu.
37. Námitka nesprávného posouzení důvodu nepřijatelnosti podle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců je tak důvodná.

V. C) Námitka nesprávného posouzení nepřijatelnosti dle § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců

38. Žalobkyně závěrem zpochybňovala rovněž interpretaci žalovaného ohledně nesplnění podmínky osobního podání žádosti.
39. Žalovaný ve vyjádření k žalobě podotkl, že povinnost osobní účasti je přímo spojená se splněním povinnosti sjednání termínu osobního podání žádosti. V případě, že termín nebyl platně sjednán, je nutné na žadatele hledět, jako by nebyl osobně přítomen.
40. Podle § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců je cizinec povinen podat žádost o udělení dlouhodobého víza, s výjimkou diplomatického nebo zvláštního víza, žádost o prodloužení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území a žádost o vydání povolení k dlouhodobému, přechodnému nebo trvalému pobytu osobně.
41. Osobním podáním žádosti se podle § 169d odst. 2 zákona o pobytu cizinců rozumí úkon žadatele, při kterém se žadatel osobně dostaví ke správnímu orgánu, u kterého má být žádost podána.
42. Podle § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců platí, že „[n]epřijatelnost žádosti zjišťuje u žádosti podané na zastupitelském úřadu zastupitelský úřad a u žádosti podané ministerstvu

ministerstvo. Je-li žádost nepřijatelná, řízení není zahájeno a na žádost se hledí, jako by nebyla podána; tuto skutečnost ministerstvo nebo zastupitelský úřad cizinci písemně sdělí včetně důvodu nepřijatelnosti, učiní o ní usnesení do spisu a vrátí tiskopis žádosti, veškeré předložené doklady a správní poplatek, pokud byl uhrazen. Nepodá-li cizinec žádost osobně, ač je k tomu podle tohoto zákona povinen, postupuje se obdobně podle věty druhé“.

43. Jazykový výklad pojmu „osobně“ ve smyslu použitém v § 169d odst. 2 a § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců je podle názoru soudu jednoznačný. Tento pojem standardně (a v případě citovaného ustanovení není důvod se od tohoto standardního významu odchýlovat) znamená, že jde o úkon učiněný osobou podatele, resp. jeho zákonného zástupce jako v nyní projednávané věci. Zákon tedy slovním spojením „osobně se dostavit“ vyžaduje fyzickou přítomnost osoby žadatele při podání žádosti. Při nesplnění této podmínky pak umožňuje posoudit podanou žádost jako nepřijatelnou dle § 169h odst. 3 věty poslední zákona o pobytu cizinců. Posouzení žádosti jako nepřijatelné pro nesjednání si termínu pro podání žádosti je pak samostatným důvodem nepřijatelnosti žádosti dle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.
44. Žalovanému nelze přisvědčit v tom, že by nesplnění podmínky registrace jakožto samostatný důvod nepřijatelnosti žádosti ve smyslu § 169h odst. 1 písm. a) automaticky znamenalo také porušení povinnosti osobního podání žádosti dle § 169f zákona o pobytu cizinců. To je dalším samostatným důvodem nepřijatelnosti žádosti, tentokrát ve smyslu § 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Pokud žalovaný oba důvody nepřijatelnosti žádosti směšoval, není jeho postup správný.
45. Ostatně i Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 6 Azs 289/2018-21 vysvětlil, že u formulářového rozhodnutí typu usnesení o nepřijatelnosti žádosti musí být zcela zřejmé, zda žadatel podal či nepodal žádost osobně a že podmínka osobního podání žádosti v sobě nezahrnuje splnění registrační povinnosti. Pojem osobně tedy znamená, zda sám žadatel (resp. jeho zákonný zástupce) skutečně byl na zastupitelském úřadě v době podání žádosti osobně přítomen či nikoliv.
46. V nyní posuzovaném případě žalovaný netvrdil, že by zákonná zástupkyně žalobkyně nebyla osobně přítomná na zastupitelském úřadě při podání žádosti o povolení k trvalému pobytu za účelem soužití rodiny dne 24. 10. 2017. Závěr o nepřípustnosti žádosti podle § 169h odst. 3 poslední věta zákona o pobytu cizinců tedy nebyl namístě.
47. Soud odmítá úvahy žalobkyně ohledně problematičnosti dokazování osobní přítomnosti zákonné zástupkyně žalobkyně na zastupitelském úřadu a s ní související námitku pochybení žalovaného spočívající v nevyhotovení protokolu dle § 18 správního řádu. Přítomnost zákonné zástupkyně žalobkyně dne 24. 10. 2017 v prostorách zastupitelského úřadu není žalovaným rozporována. Spornou byla toliko otázka právního posouzení takto učiněného podání.
48. Námitka je proto důvodná.

VI. Závěr a náklady řízení

49. Soud z výše uvedených důvodů shledal žalobu důvodnou a zrušil žalobou napadené usnesení podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Bude tedy na žalovaném, aby se zabýval věcným posouzením žádosti, neboť důvody pro konstatování nepřijatelnosti žádosti neobstály.

50. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně byla ve věci úspěšná, soud jí proto přiznal právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Náklady řízení žalobkyně sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč a z odměny a náhrady hotových výdajů zástupce žalobkyně. Odměna zástupce činí dle § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5. a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. za dva úkony právní služby (příprava a převzetí věci, sepsání žaloby) $2 \times 3\,100$ Kč a náhrada hotových výdajů s těmito úkony spojenými činí dle § 13 odst. 3 citované vyhlášky 2×300 Kč. Jelikož zástupce žalobkyně je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna a náhrada hotových výdajů o částku odpovídající této dani, tj. o 1 428 Kč. Žalobkyni tak byla vůči žalovanému přiznána náhrada nákladů v celkové výši 11 228 Kč. K jejímu zaplacení soud určil přiměřenou lhůtu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 13. 11. 2019

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu